

Budapest, 2021. április 21. – A Nibelung-ének című irodalmi mű fordításáért, valamint teljes írói életművéért Márton László kapja az idei Artisjus Irodalmi Nagydíjat. A fődíjas mellett Wirth Imre, Kiss Tibor Noé, Szolláth Dávid és Bódi Katalin vehetnek át elismerést egy-egy kötetükért, négy kategóriában. Alapítása óta összesen 74 kitűnő költő és író kapott Artisjus-díjat.

Az Artisjus Egyesület 2006-ban hozta létre az Artisjus Irodalmi Díjakat. Az irodalmi nagydíj célja az előző év egy kiemelkedő, különösen értékes alkotásának jutalmazása, a további díjak pedig ösztönzésül szolgálnak a tehetségüket már bizonyított művészek alkotómunkájához. Az Artisjus Irodalmi Díj az egyik legjelentősebb hazai irodalmi elismerés, melynek presztízsértéke abban rejlik, hogy maguk a pályatársak szavazzák meg a nagydíjast és a négy alkategória díjazottjait. A korábbi években többek között olyan szerzők kapták meg, mint Takács Zsuzsa, Kovács András Ferenc, Berkovits György, Nádasy Ádám, Pintér Béla, Tózsér Árpád vagy Kukorelly Endre. Az elismerések ünnepélyes átadását az év folyamán későbbi időpontra tervezi az Artisjus vezetősége, ha a járványhelyzet engedi.

2021 irodalmi díjazottjai:

	Kategória	Díjazott	Kötet címe
Artisjus Irodalmi Nagydíj	nagydíj	Márton László	A Nibelung-ének (műfordítás)
Artisjus Irodalmi Díj	költészet	Wirth Imre	Lementem egy üveg borért Hajnóczynak
Artisjus Irodalmi Díj	próza	Kiss Tibor Noé	Beláthatatlan táj
Artisjus Irodalmi Díj	tanulmány	Szolláth Dávid	Mészöly Miklós
Artisjus Irodalmi Díj	esszé	Bódi Katalin	Éva születése

Az *Artisjus Irodalmi Nagydíjat* **Márton László** kapja a mintegy 800 éves, több mint kétezer strófás *A Nibelung-ének* című irodalmi mű fordításáért, valamint teljes írói életművéért. Az író, drámaíró, műfordító Márton László 1959-ben született Budapesten. Az ELTE Bölcsészettudományi Karán magyar, német és szociológia szakon szerzett diplomát. 2017 óta a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tagja. Írásai (novellák, regények, tanulmányok, színművek) az 1980-as évek eleje óta jelennek meg antológiákban és folyóiratokban. Első könyvét 1984-ben adták ki, azóta mintegy 25 kötete látott napvilágot. Első színházi bemutatójára 1987-ben került sor, azóta rendszeresen játsszák színműveit és drámafordításait budapesti és vidéki színházak. Műfordítóként elsősorban a német irodalom klasszikusait ülteti át. Fontosabb műfordításai: Jakob Grimm és Wilhelm Grimm: Gyermekek- és családi mesék, Német mondák (Adamik Lajossal); Gottfried von Strassburg: Tristan; Goethe: Faust I–II.; Walther von der Vogelweide összes versei. *„Olyan fordítás készült Márton László műhelyében, amely remekül olvasható mai magyar nyelven szólaltatja meg a középkori énekmondást, s ezáltal maiként élvezhető verses regényt teremtett számunkra. Márton a Nibelung-ének kiadványát terjedelmes, filológiai is rendkívül érdekes tanulmánnyal egészítette ki, amelyben az énekek egészen újszerű és megrendítően izgalmas interpretációját nyújtja, olyan irodalomértési szempontokat kínálván fel a mű értelmezéséhez, amelyek sok más mű jobb megértéséhez is kulcsot adhatnak, s messze túlmutatnak egy hagyományos utószó igényein”* – írja laudációjában Margócsy István.

Wirth Imre *Lementem egy üveg borért Hajnóczynak* című verseskötetért részesül a szerzői egyesület elismerésében. Az író, költő, irodalomtörténész és szerkesztő Wirth Imre 1964-ben született Budapesten. Az ELTE Bölcsészettudományi Karán magyar, történelem és esztétika szakon szerzett diplomát. Dolgozott a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen, az ELTE-n, a Múcsarnokban, majd 2016-tól a Petőfi Irodalmi Múzeum muzeológusa. A 80-as évek közepétől jelentek meg versei az Egyetemi lapokban és a *Mozgó Világban*. 1990 óta olvashatók kritikái, esszéi különböző folyóiratokban, könyvekben. *Történetek az eszkimóháborúból* című kisregénye 1994-ben jelent meg, német fordítását 1996-ban és 1998-ban is kiadták (*Geschichten aus dem Eskimokrieg*). Több mint húszéves kötetcsönd után 2018-ban verseskönyvvel jelentkezett *Ő volt a rejtélyes állat* címmel. Ezt követte 2020-ban a most díjazott kötet, amelyben gyakran találkozhatunk a gyermekkor megidézésével. *„Lett hirtelen egy érett és nagy hatású költőnk, tektonikus készülődések után működni kezdett egy versvilág. Versről versre haladva fölvetül és egyre izgalmasabb a kérdés: hogyan lehet ennyire cikázó természetű az elégia? Hogyan lehet ilyen fölkorbácsoló a végletekig kitartott melankólia? Wirth mozgalmas világokat nyit befelé, amelyek közt ólmos szenvedéllyel, olykor brutálisan átjárásokat vág az olvasónak”* – írja Reményi József Tamás a kötetéről szóló méltatásában.

Kiss Tibor Noé a *Beláthatatlan táj* című regényéért kapja az elismerést. Az 1976-os születésű prózaíró a MÚOSZ Bálint György Újságíró Iskolájában és a Pécsi Tudományegyetem szociológia szakán végzett. Dolgozott újsághordóként, közvélemény-kutatóként és hátrányos helyzetű fiatalok futballedzőjeként. 2012 óta szervezi Pécsen az Irodalmi Diszkó elnevezésű programsorozatot. A *Jelenkor* és a *Színház* folyóirat tördelőszerkesztője, a *Jelenkor Online* felelős szerkesztője. Korábban rendszeresen publikált a *Magyar Narancsban*, a *Magyar Hírlapban* és a pozsonyi *Új Szóban*. Szépirodalmi szövegei (tárca, tárcanovella, regényrészlet, vers) számos print és online kiadványban és antológiában olvashatók. Első kötete *Inkognitó* címmel jelent meg 2010-ben, ezt követte az *Aludnod kellene* (2014), majd a *Beláthatatlan táj* (2020). Regényeit cseh, finn, osztrák, lengyel és szlovén nyelven is kiadták. A díjazott kötet egy tragikus családtörténetet mesél el, amely a kitörés lehetetlenségéről, a családi, emberi kiszolgáltatottságról szól. *„Nagy tudása, hogy szinte szépen, finoman képes megmutatni a legkegyetlenebb dolgokat is. A szépség, és a költői hang több szólamban át is veszi a dominanciát, a lírai folyamatok, szabad asszociációk szinte versnyelvi megformáltságúak. Kiss Tibor Noé egy szörnyű és mindennapi puzzle-t rakat ki velünk, és miközben folyton a hiányokat érzékeljük, mindvégig nagyon közel vagyunk, mindent szinte centikről nézünk. Kiváló regény, fontos munka, 2021 nagy irodalmi története”* – írja méltatásában Grecsó Krisztián.

Szolláth Dávidot *Mészöly Miklós* című monográfiájáért díjazzák. A többek között Déry Tibor-díjas irodalomtörténész, kritikus és szerkesztő Kecskeméten, majd Pécsen tanult, ahol a Janus Pannonius Tudományegyetemen diplomázott 2002-ben. Doktori tanulmányait a PTE Irodalomtudományi Doktori Iskolájában folytatta. Tanított a PTE-n és óraadóként az SZFE-n. 2003 óta kutató az ELKH (korábban MTA) BTK Irodalomtudományi Intézetében. A *Literatura* irodalomtudományi folyóirat felelős szerkesztője. Részt vett James Joyce *Ulysses*ének új magyar fordításában. Fő kutatási területei Mészöly Miklós munkássága és a két világháború közti baloldali irodalom. 2011-ben jelent meg első könyve, *A kommunista aszketizmus esztétikája. Bábelt kövenként* című tanulmánykötete 2019-ben látott napvilágot. A most díjazott, nagyszabású *Mészöly Miklós* című monográfiája a XX. századi magyar irodalom egyik legjelentősebb írójának gazdag pályáját és munkásságának sokszínűségét mutatja be. *„Egy ideális párkapcsolat rejtelveibe pillanthatunk bele a monográfia végigolvasása során, amelynek kiegyensúlyozottan lelkes szerzője nem válogat az életmű epikai változatai között, hanem követi őket. Nagyon sokféle megközelítésmódot alkalmaz, szövegelemzéstől hatásvizsgálaton át kultusztörténeti leírásig. Mindeközben rugalmasan használja az értelmezés szempontjait, például az epikai „integráció” és „dezintegráció” változó arányokban működő fogalom-párját”* – méltatja a díjazott munkáját Bazsányi Sándor.

Bódi Katalin az *Éva születése* című kötetért kap díjat. Az irodalomtörténész, kritikus, szerkesztő 1976-ban született Salgótarjánban. A Debreceni Egyetem magyar-francia szakán diplomázott, 2005-ben PhD-fokozatot szerzett. A Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar Magyar Irodalom- és Kultúratudományi Intézetében előbb tudományos segédmunkatárs (2003–2005), majd tanársegéd (2005–2011), 2011-től egyetemi adjunktus volt, 2019-ben habilitált docens lett. Kutatási területei: a regény alakulástörténete, a XVII-XVIII. századi regény, levélregény, műfaj történet, valamint nemi szerepek, nőábrázolás a magyar és a francia irodalomban. A fokozatszerzés utáni években tudományos érdeklődése a klasszikus magyar irodalom mellett a képzőművészet irányába fordult, nevezetesen a nőábrázolások és az aktok történetére. Ezek mellett kritikáírással kezdett el foglalkozni, elsősorban a kortárs prózairodalom, képzőművészet, illetve szakterületének tudományos munkái tárgyában. A XVIII. századi magyar és világirodalmi kurzusok mellett irodalom- és médiaelméleti (drámaelmélet, kritikáírás, sajtódiskurzus-elemzés), valamint képzőművészeti tárgyú (a testábrázolások története, irodalom és társművészetek) kurzusokat oktat. 2019-ben jelent meg az *Éva születése* című, válogatott esszéket, kritikákat és tanulmányokat tartalmazó kötete. *„Hatalmas tudással segít nekünk abban, hogy közelebb kerüljünk a felvilágosodás korának emberképéhez, egyúttal árnyaltabban lássuk, hogyan alakult a testről való beszéd, miként írható le az akt kultúrtörténete, illetve milyen módon lehet a képek elemzését hasznosítani az irodalmi szövegek olvasásában. Remek tanárként, végig visz minket magával. Vele együtt szembesülhetünk vele, milyen az igazi kutató, aki nem a lezárt igazságoknak, hanem a megnyíló továbblépési lehetőségeknek örül leginkább”* – írja róla Szilágyi Zsófia méltatásában.

További információ:

Eszéki Erzsébet

e-mail: erzsebet.eszeki@gmail.com / mobil: +36 20 9312 508

Marsiczki Tímea / Próbakő Kommunikáció

e-mail: artisjus@probako.hu / mobil: +36 30 436 0614

Deme Zsófia / Artisjus Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület

e-mail: zsdeme@artisjus.com / mobil: 36 20 572 6947

Az ARTISJUSRÓL

Az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület a zeneszerzők, szövegírók, zeneműkiadók és irodalmi szerzők egyesülete. Az alkotók azzal bízták meg, hogy egyes szerzői jogaikat kezelje, s így jövedelemhez jussanak munkájuk után. Ezért jogdíjat szed azoktól, akik a műveket – egyebek között profitszerzési céllal – nyilvánosan felhasználják, és a beszedett díjat kifizeti az érintett szerzőknek. Az Artisjus küldetésének része, hogy minél egyszerűbbé tegye az alkotók és az alkotásokat használók viszonyát mindkét oldal megaláztatására; ezért közvetítő-szerepre törekszik a zenerajongók, könyvbarátok, illetve a szerzők és a jogalkotó között.

Az Artisjus jogelődjét 1907-ben alapították a magyar zeneszerzők, szövegírók és zeneműkiadók. Ma közvetlen megbízással mintegy 23 ezer magyar szerző jogait kezeli, ezen kívül a hasonló külföldi szervezetekkel kötött szerződése alapján több millió zenei és irodalmi szerző jogkezelését végzi a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál bejegyzett közös jogkezelő szervezetként.

www.artisjus.hu